

Quin paisatge tenim?

S'ha publicat el *Catàleg de paisatge de les comarques gironines*, una eina per identificar i avaluar la diversitat i la riquesa paisatgística de la demarcació

El paisatge de les comarques gironines és extraordinàriament «ric» i «divers». Hem sentit repetidament aquesta afirmació en els darrers anys. Ho han argumentat geògrafs, ecòlegs, ambientòlegs, biòlegs i urbanistes. Ho han reivindicat associacions ecologistes per justificar la preservació d'espais naturals o agrícoles amenaçats. I ho han defensat els promotors turístics públics i privats que han volgut anar més enllà del model de «sol i platja».

MOISÈS JORDI PINATELLA > TEXT

Potser no ho valorem prou, perquè ho vivim cada dia, però el més habitual, al planeta Terra, són les grans extensions de paisatges monolítics que s'allarguen fins a l'horitzó: enormes planúries agrícoles, infinites àrees desèrtiques, incabables masses forestals, monstruoses aglomeracions urbanes o imponents cadenes muntanyoses.

Sabem que tenim un paisatge ric i divers, però avui disposem d'una eina de caràcter científic que ho corrobora. El febrer de 2015, l'Observatori del Paisatge de Catalunya, amb seu a Olot i dirigit per Joan Nogué, va publicar el *Catàleg de paisatge de les comarques gironines*, una obra colossal de gairebé 700 pàgines que fa una dissecció del territori gironí de dalt a baix. Els catàlegs de paisatge els encarrega el Govern de la Generalitat per identificar i avaluar

els paisatges del país. El de les comarques gironines es va aprovar el 2010, i la publicació del llibre, cinc anys després, ha estat possible gràcies al fet que la Diputació de Girona n'ha cobert les despeses d'edició.

26 unitats de paisatge

El Catàleg —que no inclou la Cerdanya, ja que aquesta comarca apareix al de l'Alt Pirineu i Aran— certifica l'existència de 26 unitats de paisatge a les comarques gironines. Des dels penya-segats i petites cales semiurbanitzades de l'Ardenya-Cadiretes fins a les muntanyes im-

Sabem que tenim un paisatge ric i divers, però avui disposem d'una eina de caràcter científic que ho corrobora

>> **Coberta del Catàleg de paisatge de les comarques gironines, editat per la Diputació de Girona i el Departament de Territori i Sostenibilitat.**

nents però lleugerament arrodonides de les valls del Freser; des dels nuclis medievals i el mosaic d'arrossars, fruiters i conreus de secà de l'Empordanet fins a la combinació de noves àrees residencials i comercials, hortes i deveses de la perifèria del pla de Girona.

La publicació ens recorda que rere el concepte de paisatge no hi ha no-

més una foto de postal o un paratge idíl·lic. El paisatge gironí és el resultat de la interacció entre el medi natural i l'acció humana històrica i actual i, com a tal, és dinàmic i canviant. L'activitat agrícola, la dessecació d'àrees humides, l'assentament històric de nuclis urbans, l'aprofitament dels rius per a usos industrials i, més recentment, els processos d'urbanització i industrialització han transformat l'ecosistema natural amb l'objectiu de crear un marc d'habitabilitat, progrés i benestar. Ara sabem, però, que algunes d'aquestes dinàmiques han estat francament negatives des d'un punt de vista ambiental, social i econòmic: urbanitzacions disperses, litoral sobreexplotat, patrimoni degradat, aqüífers contaminats, infraestructures mal dissenyades, abandonament agrari i forestal...

El *Catàleg* defineix i cartografia els múltiples valors (naturals, culturals, històrics, estètics, identitaris, socials, productius...) de cadascuna de les 26 unitats de paisatge. Però també identifica les debilitats i amenaces que tergiversen o empobreixen la qualitat d'aquest mateix paisatge. Per això estableix mesures i propostes d'actuació concretes que haurien d'emprendre les administracions competents per contrarestar les dinàmiques negatives i assolir els objectius de qualitat paisatgística desitjats. Ordenar el creixement urbà, preservar les construccions rurals tradicionals, mantenir l'activitat agrícola en les grans àrees forestals o crear un sistema d'itineraris i miradors són alguns d'aquests objectius.

Ja sabem quin paisatge tenim. Ara el repte és aconseguir que les polítiques públiques d'urbanisme, infraestructures, equipaments o de medi ambient integrin els objectius del *Catàleg* i ens facin seguir estant orgullosos dels nostres paisatges.

Moisès Jordi Pinatella és llicenciat en ciències ambientals.

El paisatge gironí és el resultat de la interacció entre el medi natural i l'acció humana històrica i actual i, com a tal, és dinàmic i canviant

